

sagardoa gaitzak

Sagastien katarroak

Gizakiok gaixotzen garen bezalaxe gaixotzen dira sagastiak ere. Sagardogileek kontuz ibili behar izaten dute sagastiek harrapatzen dituzten gaitzekin eta horiek sendatzeko ematen dizkioten botikekin

☉ Sagardoa egiteko behar-beharrezkoa da sagarra. Baina sagar horiek ezinbestekoa dute onak egotea, alegia gaitzik ez harrapatzea. Hori da, hain zuzen ere, sagardogileen kezka nagusietako bat, beraiek landatuta dituzten sagastiek gaitzik ez harrapatzea. Bestela, sagasti horietatik ateratzen diren sagar ho-

riek ezin dira erabili sagardoa egiteko.

69 gaitz desberdin identifikatuta dauden arren, 12 baino ez dira, benetan sagastiei eragiten dietenak eta horien artean ondo mikroskopikoek eta kripogamoak eragiten dituztenak dira kaltegarrienak. Gaitz guzti hauek identifikatu dituzten

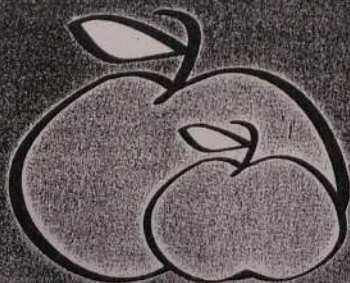

GAITZ guztien artean, ondorio mikroskopioak eta kripogamoak dituztenak dira sagarrondoentzat kaltegarrienak. BERRIA

NAFARROAKO SAGARDOTEGIEN ELKARTEA

ALDATZ
Martixoenea
948 604607

LEKAROTZ
Larraldea
948 452121

**TXOTX
HASIERA**

LEKUNBERRI
Toki-Alai
948 504057

BERUETE
Txaseneko Borda
948 396017

BERUETE
Behetxoneko Borda
948 503136

arren, gehienak ez diete kalterik egiten, oreka ekologikoaren barnean daudelako.

Sagarrondo batek zati desberdinak ditu eta gaitz horiek guztiek atal desberdinei erasaten diete: Adaxkei, begiei, enbor eta adarrei, fruituari, hostoei kimuei, loreei, sustrai eta lepoei. Eraso horren sorrera ere desberdina izan daiteke sortzailearen arabera: akaroak bakterioak, birusak eta fitoplasmak, intsektuak, nematodak eta onddoak.

Gaitz horiek guztiei aurre egiteko neurri desberdinak daude. Inguruan ditugun intsektuak lagun dezakete. Bi intsektu mota daude, izurriteak sortzen dituztenak eta izurrite horiei aurka egiten dietenak. Izurriteei aurka egiten dietenak sortzaileei erasotzen diete eta bi horien arteko borrokaren ondorioz, askotan gaitza garaitu egiten da. Ikusten den bezala, intsektu guztiak ez dira txarrak izaten landareentzat. Mesedegarriak ere izan daitezke, askotan sagarrondoek harrapa ditzaketen gaitzak ekiditen laguntzen dutelako.

Fitosanitarioen erabilera

Produktu horiek kimikoak izan ohi dira, pestizidak eta antzekoak. Produktu horiek erabiltzerakoan kontuz ibili behar ditugu askotan, sagarrondoarentzako kaltegarriak izan daitezkeelako eta beste kasu batzuetan berriz inguruarentzat edo pertsonentzat. Hauek kontuz ibili behar izaten dira.

Produktu hauek erabiltzeko legezko baimen bat behar da, Eusko Jaurlaritzak ematen duena. Baina, baimen hori lortzeko Nekazaritza Sailak ematen duen homologatutako trebakuntza ikastaroa gainditzea beharrezkoa da, bestela ezin baitira erabili.

Pestizidak jendeari egin die-

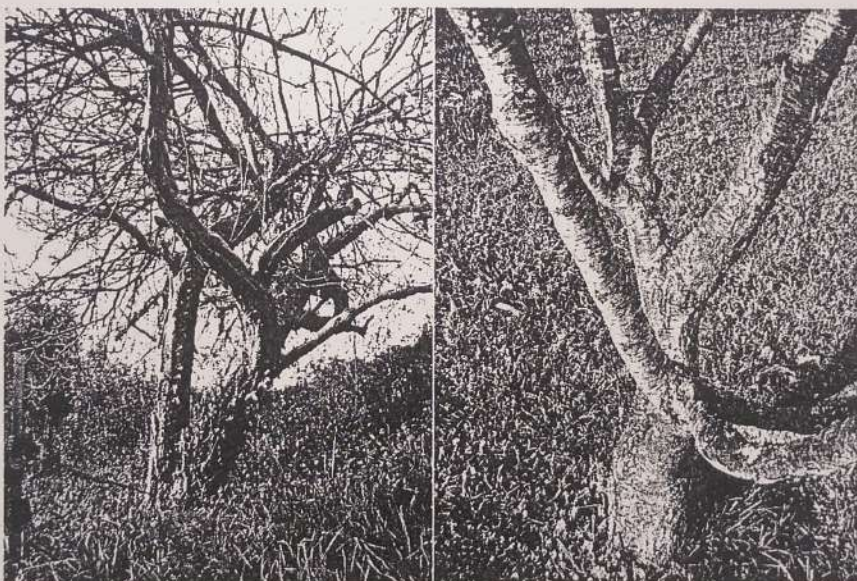
Txertaka	Jatorria	Ezugarriak	Su-gorrina	Phitophthora	Zorri lanigera	Homena	Oiharra	Erabilera	
M27 (M13-M9)	East Mailing Ingalaterra	Fruta ematen oso azkar hasten da. Ekoizpen oso ona					Indar osoa ahula	Landaketa oso intensiboak	
PAJAM1 Lancep	CEP-CTIFL Frantzia	Fruta ematen oso azkar hasten da, ekoizpen ertaina, kalitate oneko fruituak, kalibre mardula eta ondo koloretzatua					Baldintza, edafoklimatiko onuragarri-tzal gorde	Landaketa oso intensiboak, ereduak barietatearen indarraren arabera egokitu behar dira	
PAJAM2 Cepiland	CEP-CTIFL Frantzia								
M9 EMLA	East Mailing Ingalaterra								
M26 (M16-M9)	East Mailing Ingalaterra	M9 ereduak baino ainguraketa hobea					Indar osoa aldakorra	Landaketa erdi-intensibo edo gutxi-intensiboak	
MM 106	East Mailing Ingalaterra	Ekoizpen ona	Indar ertain edo handia						Lehortearreko oso sentikorra
M7	East Mailing Ingalaterra	Ekoizpen oso ona							Lurzoru buztintsu eta fesoetara zuzendua
MM 111 Northern SpyxMerton 1-793	East Mailing Ingalaterra	Ekoizpen ona							Lurzoru pisat aske, sakon eta ondo drenatuetara zuzendua
M25	East Mailing Ingalaterra	Indar handia baina ekoizpen egokia							Lurzoru lohitsueta zuzendua
FRANKOA	Hazia	Indar handia, ainguraketa ona, fruta ematen mantso hasten da, ekoizpen ugaria						Oso ondo egoitzen da lurzoru ezberdinetara, baita erdi-purdikoetara ere	Landaketa estensiboak

ITURRIA: GIPUZKOA.NET

Gutxi sentikorra

Sentikortasun ertaina

Sentikorra edo oso sentikorra

ADAXKEI, enborrei, hostoei eta sagarrondoan atal guztiei erasaten diete gaitzek. BERRIA

PRODUKTUAK

Sagarrondoak
sendatzeko erabiltzen diren produktuak oso kaltegarriak dira gizakientzat.

zaioketen kaltearen arabera sailkatzen dira:

Arrisku txikikoak: ahoz, azalez, edo arnastuta gorputzera sartzen direnak dira. Horiek gorputzari kalte gutxi egi ohi diote. Larritasun nabarmenik ez dutenak bezala katalogatzen dira.

Kaltegarriak: Bide berdinetatik sartutakoak, baina hauek kalte handiagoa egiten diote gorputzari, larritasun mugatuko kaltea gisa katalogatzen dira gisa honetako produktuak.

Toxikoak: Bide berdinetatik sartzen dira haue ere: ahoz, arnasez edo azalez, eta gorputzari kalte handia sortzen diote; kasu askotan heriotza ekarteraino. Larritasun handiko arriskua eta hiltzekoa bezala katalogatuta daude.

Oso toxikoak: Ahotik, azaletik eta arnas bideetatik sartzen dira. Oso larritasun handiko arriskua dute eta hiltzeko arriskua duten produktua gisa katalogatuta daude.

Produktu hauekin kontuz ibili behar da ondorio kaltegarriak sortzen dituztelako. Kasu askotan korrosiboak izaten dira, ukitutakoan ehun biziak suntsitu ditzaketenak. Beste batzuk erresumingarriak izaten dira, azala edo mukimintzak ukituz gero hanturak sor ditzaketenak. Sukoiakin eta leherkariekin ere kontuz ibili behar da, gutxien uste dugunean su har dezaketelako. Izakiei sor diezazkieten kalteez aparte animaliei ere sor diezaiokete, lur gainekoei nahiz uretakoiei.

KIXKIA
Sagardotegia Erretegia

Urrutia kalea, z/g
31680 OTSAGABIA (Nafarroa)
Tel.: 948 890 517
www.kixkia.com

